

รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2566
โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร
บ้านห้วยสูง หมู่ 5 ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ดำเนินการโดย
สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6
กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร บ้านห้วยสูง หมู่ 5 ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. หลักการและเหตุผล

ภาคการผลิตของไทยโดยเฉพาะภาคเกษตรกรรม มีความอ่อนไหวต่อสภาพ ดิน ฟ้า อากาศ และสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง (Climate Change) เนื่องจากมีน้ำเป็นปัจจัยหลักในการผลิต เมื่อปริมาณน้ำไม่สมดุลกับความต้องการจึงส่งผลกระทบต่อผลผลิตต่างๆ มากมาย เช่น ภัยแล้ง ทำให้พืชขาดน้ำ แห้งตาย ปศุสัตว์ขาดน้ำและอาหาร เช่นเดียวกับอุทกภัย ซึ่งส่งผลทำให้พืชการเกษตรได้รับความเสียหาย ปศุสัตว์ล้มตาย และอาจเกิดโรคระบาด ผลของภัยพิบัติทำให้เกษตรกรขาดรายได้และมีหนี้สิน นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อเส้นค่าทางการเกษตรขาดแคลน มีราคาแพงนอกจากภัยพิบัติจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรกรรมแล้ว การทำการเกษตรโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทำลายสมดุลของระบบนิเวศ ก็เป็นสาเหตุทำให้ความเสียหายจากภัยพิบัติ มีเพิ่มมากขึ้น โดยสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งในการเกิดภัยพิบัติทางการเกษตร นอกจากคุณลักษณะทางกายภาพ ของพื้นที่แล้ว ยังมีปัจจัยอื่นที่มีส่วนช่วยให้เกิดปัญหาภัยพิบัติทางการเกษตร คือ การตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกพื้นที่ป่า เพื่อทำเป็นพื้นที่ทำกินในการปลูกพืชเศรษฐกิจของประชาชน รวมทั้งปัญหาชะล้างพังทลายของหน้าดิน อันเกิดจากการทำการเกษตรแบบเข้มข้นและไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้พื้นที่ดังกล่าวมีความเสี่ยงต่อภัยพิบัติทางการเกษตร และน้ำป่าไหลหลาก เนื่องจากไม่มีพืชปกคลุมดิน และใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เหมาะสม โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง อันเป็นปัญหาซ้ำซ้อนที่ทำให้เกิดความเสียหายและความเสื่อมโทรมของที่ดิน รวมถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมแก่ชุมชนในพื้นที่นั้นด้วย

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร ประกอบด้วยภัยแล้ง อุทกภัย ที่เป็นปัญหาทำให้เกิดดินถล่มและการสูญเสียหน้าดิน รวมถึงการบรรเทาผลกระทบจากภาวะโลกร้อน เช่น ปัญหาหมอกควันจากการเผาพื้นที่ทางการเกษตร เป็นต้น กรมพัฒนาที่ดิน จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร ประกอบด้วย กิจกรรมด้านการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดดินถล่มและสูญเสียหน้าดิน และจัดหาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรเพื่อรองรับความเสี่ยงจากภัยพิบัติทางการเกษตรด้วยการจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด เพื่อป้องกัน ปรับปรุง พื้นฟูสภาพดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการรักษาสภาพแวดล้อม รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ทางการเกษตร

สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน ได้รับงบประมาณประจำปี 2566 สำหรับโครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร ในพื้นที่ บ้านห้วยสูง หมู่ 5 ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 180 ไร่ โดยกำหนดแผนงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ให้เป็นพื้นที่ลักษณะแปลงสาธิตด้านการบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินเพื่อการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกวิธีและ

เหมาะสม อันจะส่งผลให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมและได้ประโยชน์สูงสุด นำมาซึ่งรายได้ และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อป้องกันและฟื้นฟูพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อภัยพิบัติทางการเกษตร และปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแก่เกษตรกรที่ประสบปัญหาจากสถานการณ์ภัยแล้งและภัยพิบัติทางการเกษตร

2.3 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภาวะโลกร้อน

3. เป้าหมาย (ผลผลิต output/ผลลัพธ์ outcome)

แผนงาน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผลลัพธ์
1) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	180 ไร่	180 ไร่
1.1 จัดทำคูเบนน้ำสี่เหลี่ยมคางหมู	0.244 กม.	0.244 กม.
1.2 จัดทำชั้นบันไดดินแบบไม่ต่อเนื่อง	6.200 กม.	6.200 กม.
2) จัดทำป้ายโครงการ	1 ป้าย	1 ป้าย

4. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

4.1 คัดเลือกพื้นที่เกษตรกรที่เกษตรกรในพื้นที่มีความสนใจและให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน

4.2 เกษตรกรในพื้นที่มีความสนใจและให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน

4.3 ประชุมชี้แจงเกษตรกร ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.4 กำหนดขอบเขตวงรอบพื้นที่ดำเนินการบนแผนที่ภูมิประเทศ

4.5 ออกแบบมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และประมาณราคาการก่อสร้าง

4.6 ก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำตามแบบแปลนที่กำหนด

4.7 สาธิตการปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่อนุรักษ์ดินและน้ำให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ เพื่อช่วยเสริมความแข็งแรงของคูเบนน้ำและชั้นบันไดดินแบบไม่ต่อเนื่อง

5. สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่บ้านห้วยสูง หมู่ 5 ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พิกัด 386800 E
2100200 N

6. ระยะเวลาดำเนินการ

กำหนดแล้วเสร็จ ภายใน 90 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา อ้างถึงสัญญาจ้างเลขที่ 12/2566
ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566 ผู้รับจ้างส่งมอบงานวันที่ 3 เมษายน 2566

ขั้นตอนการดำเนินงาน	กำหนดเวลา (รายเดือน)	ผลการดำเนินงาน (Output)
1.ประชุมชี้แจงเกษตรกร ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กุมภาพันธ์ 2566	แล้วเสร็จ
2.จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 2.1จัดทำคูเบนน้ำสี่เหลี่ยมคางหมู จำนวน 0.244 กิโลเมตร 2.2 จัดทำขั้นบันไดดินแบบไม่ต่อเนื่อง จำนวน 6.200 กิโลเมตร 2.3 จัดทำป้ายโครงการ 1 ป้าย	มีนาคม – เมษายน 2566	แล้วเสร็จ
3.การควบคุมงานและการติดตามผลการดำเนินงาน	มีนาคม – กันยายน 2566	แล้วเสร็จ

7 แผนงานและงบประมาณ

แผนงาน/กิจกรรม	หน่วยนับ	การดำเนินงาน		งบประมาณ (บาท)	
		แผนการดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	งบประมาณที่ได้รับ	ผลการเบิกจ่าย งบประมาณ
1) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	ไร่	180	180	ประกวดราคา อิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) 468,000 บาท	ผลการเบิกจ่าย ร้อยละ 100 476,190.00 บาท
1.1 จัดทำคูเบนน้ำสี่เหลี่ยมคางหมู	กม.	0.244	0.244		
1.2 จัดทำขั้นบันไดดินแบบไม่ต่อเนื่อง	กม.	6.200	6.200		
2) จัดทำป้ายโครงการ	ป้าย	1	1		
3) ค่าควบคุมงาน ร้อยละ 1.75	กิจกรรม	1	1	8,190	
รวม	ไร่	180	180	476,190.00	

8. ผลกระทบ (impact)

ผลที่เกิดต่อเนื่องมาจากผลผลิต ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากผลผลิต ได้แก่ มีการจัดทำระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำครอบคลุมพื้นที่ 180 ไร่ และผลลัพธ์ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง คือ เกษตรกรเข้าใจใน มาตราการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ลดการชะล้างพังทลายของดิน ทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่ เกษตรกรรมได้ยั่งยืน

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

9.1.เชิงปริมาณ : มีการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำครอบคลุมพื้นที่จำนวน 180 ไร่ แบ่งเป็น กิจกรรมจัดทำคูเบนน้ำสี่เหลี่ยมคางหมู ระยะทาง 0.244 กม. จัดทำชั้นบันไดดินแบบไม่ต่อเนื่อง ระยะทาง 6.200 กม. และจัดทำป้ายโครงการ จำนวน 1 ป้าย

9.2.เชิงคุณภาพ : เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้มีความเข้าใจเรื่องการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยวิธีกลและวิธีพืชโดยการใช้น้ำฝน ลดการชะล้างพังทลายของดิน ครอบคลุมพื้นที่ 180 ไร่ เกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ จำนวน 17 ราย

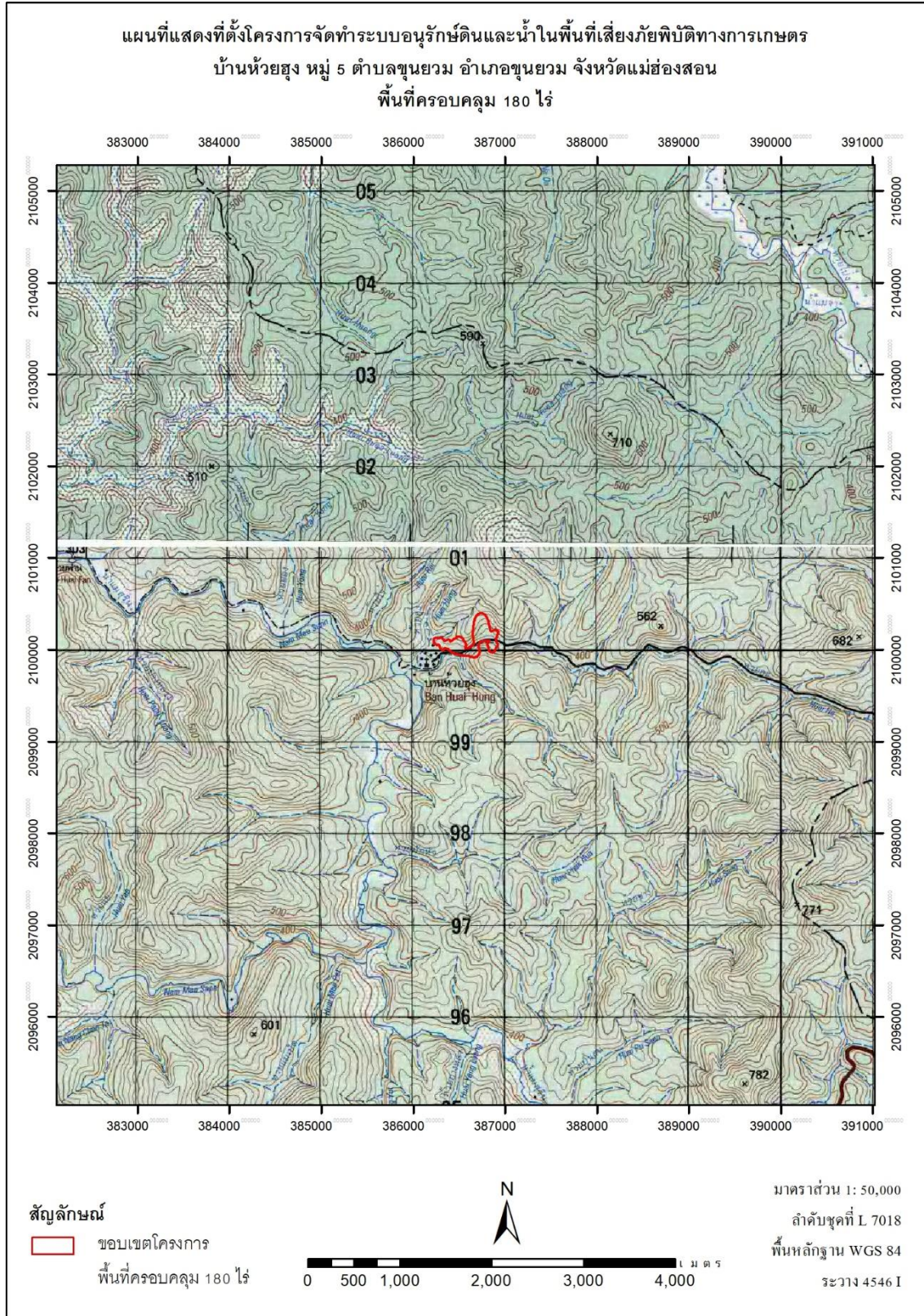
10. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

10.1 เป็นการป้องกันและฟื้นฟูพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อภัยพิบัติทางการเกษตร และปรับปรุงบำรุงดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10.2 เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแก่เกษตรกรที่ประสบปัญหาจาก สถานการณ์ภัยแล้งและภัยพิบัติทางการเกษตร

10.3 เป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและ ภาวะโลกร้อน

11.แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่โครงการ

12.รายละเอียดผลการดำเนินงาน

กิจกรรม : จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

พื้นที่ดำเนินงาน พื้นที่โครงการ พื้นที่ขยายผลโครงการ จำนวน 180 ไร่

1) ชื่อหมู่บ้าน บ้านห้วยสูง หมู่ที่ 5 ตำบล ขุนยวม อำเภอ ขุนยวม

จำนวนพื้นที่ 180 ไร่ พิกัดขอบเขตพื้นที่ดำเนินงาน UTM 386800E 2100200N

2) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการ 17 ราย

รายชื่อเกษตรกร

2.1 นายนรินทร์ อรุณจินดา

2.2 นายวิโรจน์ ผดุงทางธรรม

2.3 นางวาสนา เจริญสมานธิ

2.4 นายประสิทธิ์ คำพร

2.5 นายเข็นะ อรุณจินดา

2.6 นายเดบ อรุณจินดา

2.7 นายสมาน กระจายสัญจร

2.8 นายอนันต์ ปินตา

2.9 นายมณีชาญ ไพรเกริกมณี

2.10 นายกอลี ไตรมาตมณี

2.11 นายวุฒิชัย ผดุงทางธรรม

2.12 นายศราววุฒิ สากลไพร

2.13 นายพะเดะ ศิริพันธ์วนา

2.14 นายบุญนำ สากลไพร

2.15 นายวีรพงษ์ ถิ่นเจริญธรรม

2.16 นายศุภร์ ศักดิ์พัฒนาปกรณ์

2.17 นางอรุณี ถิ่นเจริญธรรม

3) ผลสำเร็จที่ได้จากการดำเนินงาน (เชิงคุณภาพ)

เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้มีความเข้าใจเรื่องการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยวิธีกลและวิธีพืชโดยการไ้หญ้าแฝก ลดการชะล้างพังทลายของดิน ครอบคลุมพื้นที่ 180 ไร่ เกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากพื้นที่จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ จำนวน 17 ราย

ภาพกิจกรรมโครงการ

ประชุมประชาคมรับฟังข้อคิดเห็นในการจัดทำโครงการ

สำรวจพื้นที่เพื่อออกแบบวงรอบขอบเขตพื้นที่โครงการ

ส่องกล้องวางแนวระดับ

จัดทำคูเบนน้ำสี่เหลี่ยมคางหมู

จัดทำชั้นบันไดดินแบบไม่ต่อเนื่อง

จัดทำป้ายโครงการ

กรรมการตรวจงานจ้างตรวจพื้นที่โครงการ

ปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

(หมายเหตุ : ใช้งบประมาณแฝกเพื่อปลูก ปีงบประมาณ 2566)

13. ปัญหาอุปสรรค

13.1 .....ไม่มี.....

14. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1) ชื่อ-สกุล นายบุญมัน ฉัตรเท ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน

เบอร์โทรศัพท์ 053611853 เบอร์โทรสาร -

Email: msn01@ldd.go.th

2) ชื่อ-สกุล นายธีรศักดิ์ บุญมา ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ 0861160589 เบอร์โทรสาร -

Email: wathee_b@hotmail.com